Vlaams Parlement

stuk **1899** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 31 januari 2013 (2012-2013)

Verslagmoment over de Europese Ministerraden Landbouw en Visserij van november en december 2012

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door de heer Jurgen Vanlerberghe

verzendcode: LAN

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jos De Meyer.

Vaste leden:
de heren Lode Ceyssens, Jos De Meyer, mevrouw Tinne Rombouts, de heer Jan Verfaillie;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Stefaan Sintobin, mevrouw Linda Vissers;
de heren Karlos Callens, Marc Vanden Bussche;
mevrouw Els Robeyns, de heer Jurgen Vanlerberghe;
de heer Mark Demesmaeker, mevrouw Tine Eerlingen;
de heer Peter Reekmans;
de heer Dirk Peeters.

Plaatsvervangers:
de heren Robrecht Bothuyne, Jan Durnez, Marc Van de Vijver, Johan Verstreken;
de heren Pieter Huybrechts, Chris Janssens, mevrouw Marleen Van den Eynde;
mevrouw Lydia Peeters, de heer Bart Tommelein;
de heren Marcel Logist, Bart Martens;
de heer Matthias Diependaele, mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck;
mevrouw Patricia De Waele;
de heer Hermes Sanctorum.

INHOUD

I. Uiteenzetting door mevrouw Loes Lysens, attaché Landbouw 4
1. Raad Landbouw 28-29 november 2012 4
1.1. GLB-hervorming: directe steun 4
1.2. GLB-hervorming: gemeenschappelijke marktordening 5
1.3. GLB-hervorming: plattelandsontwikkeling 5
1.4. Diversen 5
1.4.1. Foutenmarges programma's plattelandsontwikkeling 5
1.4.2. Implementatie handelsakkoord EU-Marokko 6
1.4.3. Europees voedselmodel 6
2. Raad Landbouw 18-19 december 2012 6
2.1. GLB-hervorming: voortgangsrapport 6
2.2. Diversen 6
2.2.1. Resultaten high level group Wijn en rapport wijnsector 2008 . 6
2.2.2. Gekoppelde steun 6
2.2.3. Productieheffingen suikersector 6
2.2.4. Tussentijds rapport zachte landing melkquota 7
3. Iers voorzitterschap: landbouwdossiers 7
II. Uiteenzetting door de heer Benjamin Baelus, attaché Visserij 7
1. Raad Visserij 28-29 november 2012 7
1.1. Vangstmogelijkheden diepzeesoorten 2013 en 2014 7
1.2. Onderhandelingen EU-Noorwegen 7
1.3. Diversen 8
1.3.1. TAC en beheer Noorse kever 8
1.3.2. Visserijakkoord EU-Mauritanië 8
2. Raad Visserij 18-19 december 8
2.1. Vangstmogelijkheden Zwarte Zee 2013 8
2.2. Aanpassing langetermijnplan kabeljauwbestanden 8
2.3. Vangstmogelijkheden interne en externe bestanden voor 2013 9
3. Iers voorzitterschap: visserijdossiers 9
III. Bespreking 10
Gebruikte afkortingen 13

Op 9 januari 2013 organiseerde de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid een verslagmoment over de Europese Ministerraden Landbouw en Visserij van 28-29 november en 18-19 december 2012, met mevrouw Loes Lysens, attaché Landbouw, en de heer Benjamin Baelus, attaché Visserij, van de Vlaamse vertegenwoordiging bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie.

I. UITEENZETTING DOOR MEVROUW LOES LYSENS, ATTACHÉ LANDBOUW

Mevrouw *Loes Lysens* geeft toelichting bij de landbouwdossiers van de Europese Ministerraden van november en december.

1. Raad Landbouw 28-29 november 2012

1.1. GLB-hervorming: directe steun

Het debat over directe steun ging specifiek over de vergroening. De voorbije maanden werd veel gediscussieerd over de haalbaarheid van de voorgestelde vergroeningsmaatregelen en over de flexibiliteit die nodig is om de haalbaarheid te vergroten, licht mevrouw Lysens toe.

De Commissie stelde voor om de realisatie van de vergroening ook via equivalente maatregelen mogelijk te maken. Ofwel kiezen de landbouwers ervoor om de drie vergroeningsmaatregelen (permanent grasland, teeltdiversificatie en ecologisch focusgebied) te realiseren via pijler I, ofwel kiezen de landbouwers ervoor om diezelfde doelstellingen te realiseren via equivalente maatregelen. Dat kan zowel in pijler I, via certificeringssystemen, als in pijler II, via agromilieumaatregelen.

Een van de knelpunten bij de equivalente maatregelen in pijler II is volgens mevrouw Lysens de dubbele financiering. Het moet vermeden worden dat een landbouwer die directe steun krijgt, tegelijkertijd ook een vergoeding ontvangt voor de agromilieumaatregelen waarmee hij voldoet aan de vergroening. Een landbouwer kan maar één keer vergoed worden voor de gestelde eisen.

Het Cypriotische voorzitterschap wou het idee van de equivalente maatregelen aftoetsen bij de lidstaten. Alle lidstaten steunen de nieuwe zienswijze van de Commissie, maar er werd wel gewezen op een aantal knelpunten. Vooreerst is er de link met de MFK-discussie, waarbij een aantal lidstaten de vergroening in vraag stellen indien het landbouwbudget nog sterker zou dalen dan is voorzien in de voorstellen die eind november op tafel lagen. Frankrijk, Denemarken, Duitsland en Spanje pleiten ervoor om in die budgettaire omstandigheden de vergroening optioneel te maken.

Voor de lidstaten moet er een juridisch sluitende regeling zijn om dubbele financiering te vermijden. Daarnaast hadden de lidstaten ook aandacht voor de controleerbaarheid en de nood aan een eenvoudig en transparant systeem, zowel voor de beheers- en controlediensten als voor de landbouwers.

Een laatste item dat aan bod kwam, ging over de aansprakelijkheid van de lidstaten. Het is niet de bedoeling dat de Commissie een lijst met equivalente maatregelen zal voorleggen. Het is aan de lidstaten om te bepalen en aan te tonen, gelet op hun specifieke regionale context, met welke equivalente maatregelen ze kunnen voldoen aan de vergroeningsdoelstellingen. Er stelt zich een probleem inzake aansprakelijkheid als een Europese audit zou aantonen dat de door een lidstaat aangebrachte overwegingen voor een equivalente maatregel niet afdoende effectief waren. Hierdoor kunnen grote financiële consequenties optreden voor de lidstaten en de landbouwers. De lidstaten hebben gevraagd dat de Commissie de equivalente maatregelen ex-ante zou goedkeuren, en de Commissie heeft zich op dat vlak flexibel getoond.

Conclusie van het debat was dat vergroening via equivalentie een piste is die gesteund wordt door de lidstaten, maar dat er op technisch niveau nog veel moet worden uitgeklaard.

1.2. GLB-hervorming: gemeenschappelijke marktordening

Dit debat ging over de suikerquotaregeling. Het voorzitterschap schetst dat er over de stopzetting van de quotaregeling in 2015 al beslist werd tijdens de hervorming van de sector in 2006, maar onder druk van een aantal lidstaten wordt de discussie heropend.

De Commissie herhaalde haar standpunt dat er geen enkele reden is om de quotaregeling te verlengen in 2015. Een aantal lidstaten, waaronder België, is tegen de afschaffing in 2015; terwijl andere lidstaten voorstander zijn van de afschaffing, en enkele zich flexibel opstellen.

Rekening houdend met het aantal lidstaten langs de pro en contra kant en de stemmen die ze vertegenwoordigen, is er langs geen van beide zijden op dit moment een gekwalificeerde meerderheid. Er wordt dus gewacht op de amendementen van het Europees Parlement, om ook de visie van het parlement te kennen.

1.3. GLB-hervorming: plattelandsontwikkeling

Tijdens dit debat gaf het EU-voorzitterschap de lidstaten de kans om nogmaals hun prioriteiten te duiden. Er werd ingegaan op drie prioriteiten: financieel beheer, administratieve lasten en maatregelen.

Bij financieel beheer ging het onder meer over het percentage van de cofinanciering, de subsidiabiliteit van de btw, de verdeling van de middelen tussen de lidstaten en de budgetberekening met 5 percent voor LEADER en 25 percent voor landbeheer- en klimaatacties.

Bij de bespreking van de administratieve lasten werd onder meer gewezen op de ex-post-verslaggeving, de indeling in gedelegeerde handelingen versus uitvoeringshandelingen, de aanmelding van staatssteundossiers, en vereenvoudiging en overgangsmaatregelen tussen het bestaande en het nieuwe programma.

Bij de voorgestelde maatregelen kwamen onder meer de aanduiding van de ANC-gebieden, risicobeheer, de baseline van vergroening, de grace period voor investeringssteun (een periode aan het begin van de looptijd van een lening, waarbinnen geen terugbetalingen op de hoofdsom moeten plaatsvinden), de link met vergroening, irrigatie, bosbouw, LEADER, overzeese gebieden en subprogramma's aan bod.

Mevrouw Lysens resumeert dat het een zeer lange discussie was met weinig besluiten, maar die waren ook niet verwacht bij deze bespreking.

1.4. Diversen

1.4.1. Foutenmarges programma's plattelandsontwikkeling

De Commissie lichtte toe dat de Europese Rekenkamer in 2012 voor het eerst een afzonderlijke foutenmarge heeft berekend voor de directe betalingen en voor de plattelandsprogramma's. De foutenmarge voor plattelandsprogramma's van 7,7 percent wijkt heel sterk af van de toegelaten limiet van 2 percent. Hiermee scoren de plattelandsprogramma's het slechts van alle budgetlijnen. Om hiervoor een oplossing te vinden, heeft de Commissie een werkgroep opgericht, met de vraag aan de vijftien lidstaten met de hoogste foutenmarge om hieraan deel te nemen. Vlaanderen hoort niet bij deze groep van 15 lidstaten.

De Commissie gaf de lidstaten het advies om bij het opmaken van de nieuwe programma's rekening te houden met een aantal factoren die de foutenmarges in de hand werken. Zo moeten de lidstaten maatregelen uitwerken die vooral kwantitatief heel goed meetbaar zijn, om hoge foutenmarges te voorkomen.

1.4.2. Implementatie handelsakkoord EU-Marokko

Spanje vroeg, met steun van een aantal lidstaten, om het recente akkoord met Marokko doorgedreven te monitoren. In Spanje is er namelijk een probleem met verhoogde invoervolumes van Marokkaanse tomaten aan prijzen die lager liggen dan de minimumprijzen.

1.4.3. Europees voedselmodel

Oostenrijk gaf een debriefing van een door de lidstaat georganiseerde workshop, op basis waarvan een nieuw Europees voedselmodel werd opgesteld. De toekomstige duurzame voedselvoorziening is gebaseerd op zes pijlers: voedselveiligheid, voedselzekerheid, kwaliteit, diversiteit, authenticiteit en waardering voor het product. Oostenrijk vroeg, met steun van heel wat lidstaten, om dit idee op Europees niveau te bespreken.

2. Raad Landbouw 18-19 december 2012

2.1. GLB-hervorming: voortgangsrapport

Het Cypriotische voorzitterschap heeft haar voorzitterschapsrapport voorgesteld. Volgens mevrouw Lysens geeft het document een feitelijke en vrij volledige weergave van de activiteiten van de voorbije zes maanden en een stand van zaken. De Commissie en de lidstaten hebben het rapport verwelkomd en nogmaals de knelpunten aangegeven: vergroening, verdeling van de directe betalingen, vereenvoudiging en marktinstrumenten.

Het Verenigd Koninkrijk en België hebben expliciet gewezen op de noodzaak van de regionale toepassing van het nieuwe GLB, want daar moet nog altijd een juridische basis voor gecreëerd worden.

Het Ierse voorzitterschap gaf een overzicht van de vooropgestelde timing van de GLB-hervorming voor de eerste helft van 2013. Eind januari worden de amendementen gestemd in de Commissie Landbouw van het Europees Parlement, waarna een stemming in plenaire zitting volgt half maart. De Raad zou eind maart een positie innemen, en eind juni zou een akkoord tussen de Raad en het Europees Parlement tot stand moeten komen.

2.2. Diversen

2.2.1. Resultaten high level group Wijn en rapport wijnsector 2008

De Commissie lichtte beide dossiers toe. Een aantal (wijnproducerende) lidstaten vroegen de Commissie om zo snel mogelijk een wetgevend voorstel te formuleren. Het Verenigd Koninkrijk heeft zich expliciet verzet tegen een voortzetting van de aanplantrechten voor wijnstokken.

2.2.2. Gekoppelde steun

Polen lichtte toe dat het land nationale top-ups wenst te verlengen in de vorm van gekoppelde steun. De Commissie herhaalde haar visie over SAPS en gekoppelde steun.

2.2.3. Productieheffingen suikersector

Duitsland, met steun van een aantal andere lidstaten, waaronder België, vroeg de Commissie om zo snel mogelijk een wetgevend voorstel op tafel te leggen dat tegemoet-

komt aan het recente arrest van het Europees Hof van Justitie, waardoor een terugbetaling zou moeten gebeuren van de productieheffingen die de voorbije vier jaar werden geïnd bij de sector, plus de intresten. Mevrouw Lysens wijst erop dat het om enorme bedragen gaat, vandaar de vraag van de lidstaten aan de Commissie om een andere berekeningsmethode toe te passen voor de productieheffingen, waardoor de terugbetalingen minder zwaar zouden zijn. De Commissie werkt aan een oplossing in twee fasen. Er zal aan de lidstaten verduidelijkt worden welke bedragen terugbetaald moeten worden en er zal een nieuw wetgevend voorstel geformuleerd worden.

2.2.4. Tussentijds rapport zachte landing melkquota

De Commissie maakte melding van dit tussentijds rapport, waarbij een aantal lidstaten, waaronder België, de vraag stelden om te zorgen voor het nodige evenwicht in de sector. Er werd enkel gesproken over de algemene marktsituatie. Het eventueel verlengen van de melkquota stond niet op de agenda.

3. Iers voorzitterschap: landbouwdossiers

Mevrouw Lysens geeft nog mee dat de Europese ministerraad elke maand de hervorming van het GLB op de agenda zal hebben. Het is de bedoeling dat eind maart de Raad een finale positie inneemt, die dan naast de positie van het Europees Parlement gelegd kan worden, met het oog op een akkoord eind juni onder Iers voorzitterschap.

Er komt daarnaast misschien een mededeling over de toekomst van de bosbouwsector. Er worden ook technische dossiers behandeld over de aanpassing van wetgeving aan het Verdrag van Lissabon. In maart zal de Commissaris bevoegd voor DG SANCO een toelichting geven over de herziening van de wetgeving op dieren- en plantengezondheid, kwaliteit van plantaardig materiaal, waaronder zaaizaden, officiële controles en de financiering.

II. UITEENZETTING DOOR DE HEER BENJAMIN BAELUS, ATTACHÉ VISSERIJ

De heer *Benjamin Baelus* geeft toelichting bij de visserijdossiers van de Europese ministerraden van november en december.

1. Raad Visserij 28-29 november 2012

1.1. Vangstmogelijkheden diepzeesoorten 2013 en 2014

Er werd een politiek akkoord bereikt over de vangstmogelijkheden op deze langlevende en zich traag voortplantende soorten, waarover weinig wetenschappelijke informatie beschikbaar is. Een tiental lidstaten (vooral Frankrijk, Spanje, Portugal, Polen en Denemarken) is betrokken bij de vangst op deze soorten, België niet.

Het compromis behelst dat geen visserij wordt toegestaan op diepzeehaaien en waar mogelijk wordt naar MSY geëvolueerd tegen 2015. Het commissievoorstel sprak nog over MSY tegen 2013.

1.2. Onderhandelingen EU-Noorwegen

De Commissie presenteerde een stand van zaken na de eerste onderhandelingsronde, die zonder akkoord werd afgesloten. Een probleem blijft het kabeljauwherstelplan, want de wetenschappers zijn ervan overtuigd dat het plan in zijn huidige vorm de doelstellingen niet kan waarmaken. De dalende visserijinspanning zorgt ervoor dat vissers dreigen niet voldoende zeedagen te hebben om de quota op te vissen en daarnaast zorgt een constante daling van de TAC ervoor dat in visserijen waar kabeljauw een bijvangstsoort is er enkel

meer teruggooi zal optreden, wat geen bijdrage is aan de daling van de visserijsterfte van de soort.

De bij de makreelvangst betrokken lidstaten willen in een position paper de huidige regeling bestendigen. Bij gebrek aan een akkoord tussen de EU, Noorwegen, IJsland en de Faeröer hebben de EU en Noorwegen zich 90 percent van de totale TAC toegekend. De Europese Commissie wil daarvan afwijken en een lager quotum aanvaarden, maar dat kon niet op instemming rekenen van de betrokken lidstaten en Noorwegen. Deze lidstaten vragen ook handelssancties tegen IJsland en de Faeröer, omdat zij het makreelbestand overbevissen.

1.3. Diversen

1.3.1. TAC en beheer Noorse kever

Denemarken vroeg om wetenschappelijk advies sneller om te zetten in wetgeving, zodat de vissers sneller gebruik kunnen maken van de bijkomende vangstmogelijkheden. Het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk steunden deze vraag en de Commissie zal nagaan wat mogelijk is om de besluitvorming te versnellen.

1.3.2. Visserijakkoord EU-Mauritanië

De Commissie, die onderhandelt namens de EU, heeft onlangs een nieuw akkoord afgesloten met Mauritanië. De Europese visserijsector en de lidstaten die in die regio actief zijn, stellen dat dit strengere akkoord ervoor zorgt dat de situatie economisch niet langer rendabel is. Daarom werd aan de Commissie gevraagd om een aantal aspecten van het akkoord – de twintigmijlszone waarbinnen de EU-vloot niet mag vissen en het verbod om inktvissen te vissen – te heronderhandelen. De Commissie ging niet in op de vraag, maar zal het gebruik van het akkoord evalueren, en het stopzetten indien het niet goed benut wordt.

2. Raad Visserij 18-19 december

2.1. Vangstmogelijkheden Zwarte Zee 2013

Voor de Zwarte Zee zijn enkel Bulgarije en Roemenië betrokken, en twee vissoorten: tarbot en sprot. Als conclusie werd voor beide soorten een status-quo van de vangst overeengekomen. De lidstaten zullen hun eigen controles wel aanscherpen en de Commissie zal meer werk maken van regionale samenwerking in het Zwarte Zeegebied, aangezien derde landen het grootste deel van de vangst voor hun rekening nemen.

2.2. Aanpassing langetermijnplan kabeljauwbestanden

Deze discussie kadert in het debat over de bevoegdheden van de Europese ministerraad en het Europees Parlement inzake meerjarenplannen. Dergelijke meerjarenplannen bestaan uit een aantal technische aspecten en regels voor het vastleggen van de vangstmogelijkheden, zowel de quota als het aantal dagen op zee.

De Raad is van mening dat de quota en de visserij-inspanning tot haar exclusieve bevoegdheid behoren en dus vallen onder artikel 43.3 van het Verdrag betreffende de werking van de Unie. De Commissie en het Europees Parlement zijn van mening dat de meerjarenplannen onder de codecisieprocedure vallen en dus onder artikel 43.2 van het VWEU.

Het voorzitterschap stelde voor om de technische bepalingen onder de codecisieprocedure te houden, maar de aspecten over de vangstmogelijkheden onder de exclusieve bevoegdheid van de Raad te brengen. De Raad heeft dit voorstel unaniem goedgekeurd (met ont-

houdingen van Spanje en Nederland), maar de Commissie heeft al aangekondigd deze beslissing te zullen aanvechten bij het Europees Hof van Justitie.

De heer Baelus schetst dat door deze blokkering tussen de twee instellingen er sinds 2009 geen meerjarenplannen werden goedgekeurd en dat het Hof van Justitie nu kan oordelen welke rechtsgrond gepast is voor deze plannen.

Een belangrijk element van het door de Raad goedgekeurde voorstel betrof de mogelijkheid voor de Raad tot bevriezing van de TAC en de regeling van de visserij-inspanning voor kabeljauw, wat ook een grote zorg is van een aantal lidstaten.

2.3. Vangstmogelijkheden interne en externe bestanden voor 2013

Voor de interne (zonder betrokkenheid van derde landen) en de externe (met betrokkenheid van derde landen) TAC en quota werd een aparte verordening opgesteld, maar ze worden als één pakket behandeld.

De voorstellen van de Commissie inzake MSY tegen 2013 en de automatische reducties bij onvolledig of ontbrekend wetenschappelijk advies, stuitten op heel veel verzet bij de lidstaten. In de plenaire vergadering en later in de trilaterale vergadering met Commissie en EU-voorzitterschap hebben de lidstaten hun belangrijkste prioriteiten uiteengezet.

Na lange onderhandelingen werd een akkoord bereikt, met voor België als belangrijkste uitkomsten:
– status-quo voor de visserij-inspanning, wat de vissers voldoende zeedagen geeft om hun quota op te vissen;
– status-quo voor de geassocieerde soorten zoals tarbot, griet en tongschar;
– tong in de Keltische Zee: + 4 percent;
– tong in het oostelijk deel van het Kanaal: + 6 percent;
– tong in de Ierse Zee: - 53 percent (waar het commissievoorstel nog van -80 percent sprak);
– tong in de Golf van Gascogne: - 3,5 percent;
– schol in het Kanaal: + 26 percent;
– schol in de Keltische Zee: status-quo;
– roggen in alle zones: - 10 percent.

De heer Baelus stipt aan dat het gaat om een partieel akkoord. Aangezien er nog geen akkoord is met Noorwegen, kan er over de gedeelde bestanden nog geen beslissing worden genomen en heeft de Commissie de TAC vastgelegd op 70 percent van de TAC van 2012, wat na een akkoord met Noorwegen kan worden aangepast. De verwachting is dat in januari 2013 een akkoord met Noorwegen kan worden afgerond.

3. Iers voorzitterschap: visserijdossiers

Het Ierse voorzitterschap zal zich volledig focussen op het afronden van de hervorming van het GVB, zowel van de basisverordening, het EFMZV en de marktverordening. Ierland zal ook de gesprekken aanknopen met het Europees Parlement. Het is afwachten hoe het parlement zal reageren op de splitsing van de meerjarenplannen door de Raad, wat bij het parlement absoluut niet in goede aarde zal vallen. Deze verhoudingen zullen zeker impact hebben op de tijdslijn voor het afronden van de GVB-hervorming. Als het Ierse voorzitterschap niet alles kan afronden, zal het Litouwse voorzitterschap in de tweede helft van 2013 dit moeten overnemen.

III. BESPREKING

De heer *Karlos Callens* gaat in op de productieheffingen voor de suikersector. Hij wil weten welke financiële gevolgen voor Vlaanderen zijn verbonden aan het voorstel om het arrest van het Europees Hof van Justitie op te lossen.

De heer *Dirk Peeters* vraagt of door de optie van de equivalente maatregelen voor de vergroening de koppeling van de vergroening aan de directe steun behouden blijft.

Het lid wil ook wat meer toelichting over de redenen voor de foutenmarge van 7,7 percent voor plattelandsontwikkeling. Gaat het om administratieve fouten of is er fraude mee gemoeid, en om welke landen gaat het?

De heer *Stefaan Sintobin* verwijst naar de aangehaalde timing voor de hervorming van het GLB, waarin tegen eind juni een finaal compromis wordt vooropgesteld. Het lid twijfelt aan de haalbaarheid van deze timing. Is eind juni een akkoord over het GLB realistisch?

België is gekant tegen de afschaffing van de suikerquotaregeling in 2015, stelt mevrouw *Tine Eerlingen*. Welk traject is wel aanvaardbaar?

In Nederland werd een studie gemaakt over de gevolgen van de stopzetting van de quotaregeling voor de betrokken actoren. Het lid informeert of ook voor Vlaanderen een dergelijke studie werd gemaakt en op basis van welke argumenten het Belgische standpunt werd ingenomen.

Ook de heer *Jos De Meyer* vraagt zich af of de door het Ierse voorzitterschap vooropgestelde timing voor de afronding van de hervorming van het GLB realistisch is, gelet op de problemen die nog opgelost moeten worden. Zou uitstel betekenen dat er een overgangsjaar komt en wat zouden daarvan de consequenties zijn?

Mevrouw *Loes Lysens* geeft meer toelichting bij de mogelijke financiële gevolgen van het arrest van het Europees Hof van Justitie over de onterechte inning van de productieheffingen in de suikersector. Deze productieheffingen zijn betaald door de suikerfabrikanten die deze gedeeltelijk doorrekenen aan de planters. In België verloopt dit via het BIRB. Via het systeem van de eigen inkomsten, wordt steeds 75 percent van deze productieheffing doorgestort aan Europa en 25 percent van de productieheffing mochten de lidstaten houden als inningskosten.

Het probleem was al lang gekend en in 2006 werd er ook een oplossing voor gevonden. De intresten hebben dus betrekking op de periode 2002-2006, maar lopen nu al hoger op dan de bij de sector geïnde bedragen. De Commissie is van mening dat de lidstaten het ingehouden gedeelte moeten terugbetalen, plus de intresten. De lidstaten zijn van mening dat ze te goeder trouw hebben gehandeld en de Europese wetgeving hebben uitgevoerd, dus mogen de intresten niet ten laste komen van de lidstaten.

Op basis van een ruwe schatting van de 25 percent inningskosten plus de intresten, zou België 3,7 miljoen euro moeten terugbetalen aan de sector in het meest optimistische scenario (gedeeltelijke terugbetaling indien het voorstel van de Commissie voor herberekening wordt goedgekeurd). In het scenario dat er geen voorstel van de Commissie is en dus 100 percent terugbetaald moet worden, zou het gaan om 126 miljoen euro.

De verwachting is dat er medio 2013 een akkoord kan zijn over een nieuw voorstel van de Commissie op het niveau van de Raad.

De spreker vult nog aan dat België niet akkoord gaat met het voorstel van de Commissie om de suikerquota af te schaffen in 2015, omdat er pas in 2006 een hervorming werd

doorgevoerd. België heeft daarbij aanzienlijke inspanningen geleverd wat betreft het inleveren van productiequotum. Als de quota worden afgeschaft in 2015 is de sector niet meteen klaar om dat op te vangen, stelt mevrouw Lysens. Bovendien hebben de bietentelers het beheer van hun bedrijven ook aangepast aan de verlaagde quota sinds de hervorming. Meerdere lidstaten stellen dat de verwerkingscapaciteit ook bij toenemende producties zal moeten kunnen volgen. België vraagt dus uitstel tot 2020 en de uitvoering van een degelijke impactstudie, want die is op dit moment niet beschikbaar. De lidstaten wijzen er daarom op dat het voorstel van de Commissie vooral politiek geïnspireerd is en niet gebaseerd op studiewerk.

Mevrouw Lysens verwacht dat er nog marge is voor de uiteindelijke datum voor de afschaffing van de suikerquota. In tegenstelling met de melkquota is voor suiker geen sprake van een uitfasering.

De spreker verduidelijkt dat in de huidige voorstellen voor de vergroening van het GLB pijler I en pijler II naast elkaar blijven bestaan, maar niet volledig los staan van elkaar. De equivalente maatregelen moeten gerealiseerd worden, want anders wordt de vergroeningsbetaling in pijler I ingekort. Een van de besproken ideeën is dat de agromilieumaatregelen verder moeten gaan dan de door de klassieke vergroeningsmaatregelen vooropgestelde doelstellingen. Een van de drie vergroeningsmaatregelen is het aanleggen van 7 percent ecologisch focusgebied. Het zou bijvoorbeeld mogelijk worden om een agromilieumaatregel uit te werken waarbij 10 percent ecologisch focusgebied wordt aangelegd. Een landbouwer die deze maatregel doorvoert, voldoet automatisch aan de door de vergroeningsmaatregelen opgelegde 7 percent in pijler I en heeft recht op de uitbetaling van de vergroeningspremie, maar hij kan ook financieel vergoed worden via pijler II voor de extra 3 percent. Dan zou in pijler II geen vergoeding voor de 10 percent gebeuren, want dat zou een dubbele betaling betekenen.

De door het Cypriotische voorzitterschap voorgestelde berekeningswijze van de vergoeding was eenvoudig: bereken de betaling voor de 10 percent, trek daar een derde van de vergroeningspremie af, en het verschil is de betaling bovenop de vergroeningsbetaling. Zo wordt een dubbele financiering vermeden. Mevrouw Lysens wijst erop dat dit in de praktijk absoluut niet eenvoudig toe te passen zal zijn.

Een probleem bij de equivalente maatregelen is bovendien de berekening van de vergoeding als een landbouwer niet voldoet aan de vereisten van de agromilieumaatregelen.

Mevrouw Lysens stelt dat de equivalente maatregelen ingang zullen vinden, maar hoopt op een eenvoudige, controleerbare en begrijpbare toepassing, zowel voor de landbouwers als de betaalorganen.

Als de vergroening in pijler I en pijler II los van elkaar zouden staat, wordt vergroening vrijwillig.

Een aantal lidstaten pleit ervoor om de lidstaten de keuze te laten om de vergroening te realiseren via pijler I of via pijler II. Een lidstaat die kiest voor de vergroening via pijler II betaalt de directe steun in het geheel uit, dus de basisbetaling stijgt dan met 30 percent. In dat scenario wordt vergroening natuurlijk vrijwillig, want landbouwers die zich dan niet inschrijven in de vergroening via pijler II krijgen wel de volledige directe steun.

De foutenmarges in de programma's voor plattelandsontwikkeling zijn volgens mevrouw Lysens, zoals blijkt uit audits, vooral te wijten aan het feit dat de voorwaarden die in de contracten opgenomen worden onvoldoende kwantificeerbaar en dus onvoldoende controleerbaar zijn.

Mevrouw Lysens geeft nog mee dat het niet meer haalbaar is om het nieuwe GLB op 1 januari 2014 in werking te laten treden, maar wellicht eerder op 1 januari 2015. Het valt nog af te wachten of er in juni 2012 een akkoord zal worden bereikt. Het Ierse EU-voorzitterschap is wel ambitieus. Als er in februari een akkoord wordt bereikt over het MFK en na de nu vooropgestelde stemming in de plenaire vergadering van het Europees Parlement, resten er nog ongeveer acht weken om een akkoord te bereiken. Dat is volgens mevrouw Lysens een zeer strakke timing, en bovendien moeten nog heel wat zaken opgelost worden voor de echte onderhandelingen kunnen starten.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Jurgen VANLERBERGHE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ANC	areas of natural constraint
BIRB	Belgisch Interventie- en Restitutiebureau
EFMZV	Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
GVB	gemeenschappelijk visserijbeleid
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale
LFA	less favoured areas
MFK	Meerjarig Financieel Kader
MSY	maximum sustainable yield (maximale duurzame opbrengst)
SAPS	Single Area Payment Scheme
TAC	total allowable catch
VWEU	Verdrag betreffende de werking van de Unie
DG SANCO	directoraat-generaal Gezondheid en consumenten